Skriva krönika med stödstruktur

Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Att ge eleverna stöd i sitt skrivande av en tydlig struktur.

Läraren reflekterar

Min tanke är att gå från helhet till del, istället för att skriva långa listor på vad eleven ska göra steg för steg får de från början en tydlig helhetsbild av vad det är jag förväntar mig att de ska åstadkomma. Jag upplever att med stödstrukturen och en tydlig metod får jag igång 90% av gruppen snabbt, vilket frigör mig att stötta de elever som behöver mer individuellt stöd både vid uppstart och under arbetets gång.

Metod: Stödstruktur – Modellering – Feedback

Inledningsvis visar jag olika textgenrer, vi tittar på och jämför olika texter. Att jämföra prosatext med faktatext är det tydligaste och passar för yngre, med äldre elever studerar vi likheter och skillnader mellan till exempel insändare och krönika. Tillsammans studeras texternas struktur, likheter och skillnader, språkspecifika uttryck och begrepp för att bena ut texternas unika uppbyggnad.

Nästa steg är att pussla ihop en text från delar till helhet. Jag klipper sönder ett exempel på en krönika och eleverna får i grupper “pussla ihop” texten till en helhet igen. Här gäller det att klippa på ett sätt så att de verkligen måste läsa text-bitarna och jämföra dem för att hitta en röd-tråd i texten. Sedan jämför vi de olika gruppernas texter – har alla satt samman i samma ordning? Viken ordning passar bäst? Varför? Vi jämför med originaltexten.

Beroende på hur säkra eleverna i gruppen verkar vara efter en snabb-utvärdering, skriver vi antingen en gemensam krönika, eller så får de sätta igång med sitt självständiga skrivande direkt efter genomgång av stödstrukturen.

När vi skriver en gemensam krönika skriver jag utifrån gruppens gemensamma förslag, så att alla ser och vi använder oss av stödstrukturen som då samtidigt gås igenom så att alla förstår hur det fungerar.

Sista utmaningen är att hela gruppen spånar fram olika ämnen som kan passa att skriva om, dessa förslag tillsammans med stödstrukturen fungerar som bas i elevernas självständiga skrivande.

Inskickad av: Cecilia Tofftén, Södervärnskolan, Visby
CC BY NC SA

@Cillalrare

Stödstruktur - Skriva krönika - Exempeltext

Jobbkrisen är en bluff

- Ge mig tjugo minuter så ska jag fixa ett jobb!

Så sa jag till Fredrik Eddahri (Big Fred) när han intervjuade mig för jobbgrillen.se. Säger man så blir folk jätte upprörda. För det finns ju inga jobb, sägs det.

Det finns inget som gör mig mer upprörd än unga som säger att politikerna måste skapa fler jobb. Det är så sorgligt att vi bor i ett land där så många på fullaste allvar tror att någon annan kan skapa jobb.

Jobb är ingenting du får - utan något du skapar och skaffar dig själv. Först börjar man med att skaka av sig sin fin-i-kanten-rock och lata attityd och sedan använder man sina två ben och går gata upp och gata ner och knackar på hos alla butiker och restauranger.

Sedan tonåren har jag alltid haft jobb. Jag har gjort allt från att sälja toalettbalar genom dörrknackning till att städa hotellrum. Jag har haft alla möjliga jobb, kassörska, au pair, jobbat på Posten, kafébiträde - jag har gjort allt! Jag är en förortsunge som utan utbildning och kontakter skaffade mig alla jobb själv.

Jag har aldrig ”fått” ett jobb. Jag har skapat mina jobb själv, genom fantasi och innovation och allra främst: jag har behållit mina jobb eftersom jag är pålitlig och alltid levererar och är tillgänglig.

I dag driver jag två bolag inom bok- och pr-branschen, vi söker ständigt folk, gärna unga människor. Men gång på gång måste vi säga upp dem för att de inte klarar av att jobba!

Det vanligaste är att de inte är tillgängliga. Alla snackar om att ungdomar ständigt är uppkopplade - ha, vilken jävla bullshit säger jag! De svarar vare sig på sms, mejl eller Facebook. Det har hänt flera gånger att unga människor vi anlitat helt gått under jorden.

Sedan påstår de att de är stressståliga och gillar att hugga i men efter endast någon vecka vill de inte gå ut och göra ett ärende för att det snöar och är för kallt.

Jag kan rada upp hur många exempel som helst på odugliga ungdomar.

Värst är de som är för ”fina” för riktigt arbete, de som sätter någon slags ”personlig integritet” främst. Som en tjej som skrev på min blogg att hon tycker att det är att ”sälja ut sin själ och integritet” att jobba på McDonalds och likställer McDonalds jobb med att prostituera sig.

Vet ni vad jag gör på mitt jobb? Jo, jag sitter och copy-pastar mejladresser hela dagarna, packar goodiebags, åker omkring med min eventbil full av grovsopor och annan skit. Jag horar och drar ner brallorna hela dagarna.

Tror ni att det finns fina jobb utan grov- och horarbete så är det klart att ni inte kan behålla ett jobb eller ens få ett! Jag tycker att McDonalds verkar som ett alldeles utmärkt val av jobb, för om du är duktig blir du chef inom ett par månader. Och är du inte duktig åker du ut och då får du skylla dig själv.

För vem annars än du själv kan ansvara för att du missköter ditt jobb? Pappa? Staten? Kommer du inte i tid, finns du inte tillgänglig, håller du inte deadlines, gnäller du (listan kan göras lång) så är det ditt eget fel att du inte har något jobb.

För mig finns det liksom inget alternativ - jag måste ha in en viss summa pengar varje månad för att försörja barnen och då finns helt enkelt bara en väg att gå: att se till så att jag har tillräckligt mycket jobb. Och måste jag göra skitjobb/horjobb/kuljobb/tråkjobb/whatever så är det fullständigt underordnat. Jag behöver pengarna. Precis som ni. Punkt. Hur svårt kan det vara?

Linda Skugge 20 september 2010 för Aftonbladet

Krönika - är en text som uttrycker tankar och åsikter om ett aktuellt ämne. Innehållet kan vara både allvarliga och underhållande.

Rubrik - som lockar till läsning. Det kan vara en kan sammanfatta krönikans innehåll eller vara en fråga eller ett påstående.

Ämne och bakgrund - Tidigt i texten presenterar du ditt ämne och ger också en bakgrund till varför du valt att skriva om just detta.

Argumentation - Genom argument och exempel ska du övertyga läsaren om din åsikt

Allmänt och personligt - Till skillnad mot en debattartikel så blandas i en krönika det personliga med det allmänna. Träffande personliga exempel kan lyfta en krönika och humor / överdrifter används.

Språk - Liknelser (jämförelser, t.ex. arg som ett bi) och metaforer (bildlika uttryck t.ex. livets höst)

Avslutning - Uppmaning eller slutsats

Lgr22 Syfte

Utveckla förmåga att formulera sig och kommunicera i tal och skrift, urskilja språkliga strukturer och följa språkliga normer.

Centralt innehåll*

Gemensamt och enskilt skrivande. Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord, bild och ljud samspelar.

Betygskriterier*

Eleven skriver olika slags texter med **god** språklig variation, **väl fungerande** struktur och innehåll samt **god** anpassning till texttyp, syfte, mottagare och sammanhang. Eleven följer språkliga normer på ett **väl fungerande** sätt.

* årskurs 7-9